

Elostirion

Nummer 84

Redaktionellt

Elostirion

c/o Mikael Jonasson

Solståndsgatan 12

415 09 Göteborg

et@mithlond.se

Upplaga: 45 + elektronisk version

Tryck: Ar-Pharazôn

Redaktion & insänt material

✉ et@mithlond.se

✉ För insänt material ansvaras ej.

Ansvarig Utgivare

Tar-Palantir, Mithlonds Regent

(Martin Arvidsson)

Kommande ET

Nästa manusstopp är 2008-01-26.

Vi önskar material från alla inbyggare, intressenter och andra intresserade!

This is the end...

Så sjöng the Doors får många år sedan och det är lika passande idag, när det är så många slut på gång: Det utgådda året lider mot sitt slut, sommaren är snart över och även min tid som Mithlonds skrivare börjar så sakteliga vara över.

Allt gott måste ha ett slut heter det och så även min tid som skrivare. Ok, inser vilket öppet mål jag lämnar där, men vi lämnar debatten om huruvida min tid som ETs redaktör kan betecknas som god eller inte till en annan tidpunkt. Kanske i någon HG-bar i snar framtid.

Det är en intressant tid jag lämnar bakom mig nu. Som nyfiken är det inte alls fel att få reda på allt före alla andra... och det är med viss tillfredställelse, ur ett visst kontrollperspektiv att sedan kunna avgöra hur detta presenteras till övriga inbyggare.

Mithlond är en underbar förening på så många sätt. Det är första gången jag känt att man fått kunna ge utlopp för den kreativitet som uppenbarligen fanns där inne någon stans, på ett så mycket mer obehindrat sätt än vad man kan göra i sitt yrkesliv. Elostirion är bara ytterligare en av de kanaler i vilken jag fått chansen att göra detta. Detta är också en av anledningarna till att jag nu väljer att kliva ner; jag känner att jag lite grand tömt ut mig vad det gäller just detta formatet och vill nu gå vidare till andra utmaningar och andra kanaler att ge utlopp för den eventuella kreativitet som jag fortfarande besitter.

Som jag förstår det håller rådet som bäst på att hitta en ersättare för mig och jag kommer naturligtvis vara kvar i redaktionen, både för att lära upp min

ersättare, men även för att skriva en artikel eller två till kommande nummer. Jag önskar denne nye redaktör all lycka, vem det nu än blir...

Kanske blir det just du som axlar denna roll?

Jag hoppas att de nummer jag lyckats framställa under min tid har varit till belåtenhet för dig som läsare och jag ser, precis som dig, fram emot att se vad min ersättare kan åstadkomma. Jag är säker på att denne kommer göra ett minst lika bra jobb som jag.

Så låt mig nu avsluta med att citera en annan låt om slut, av den inte helt okände artisten Frank Sinatra, som så bra skriver hur jag ser på min tid som redaktör av den tidsskrift du nu håller i din hand:

And now, the end is near

and so I face the final curtain

My friend, I'll say it clear

I'll state my case, of which I'm certain

...

And more, much more than this,

I did it my way!

Erion

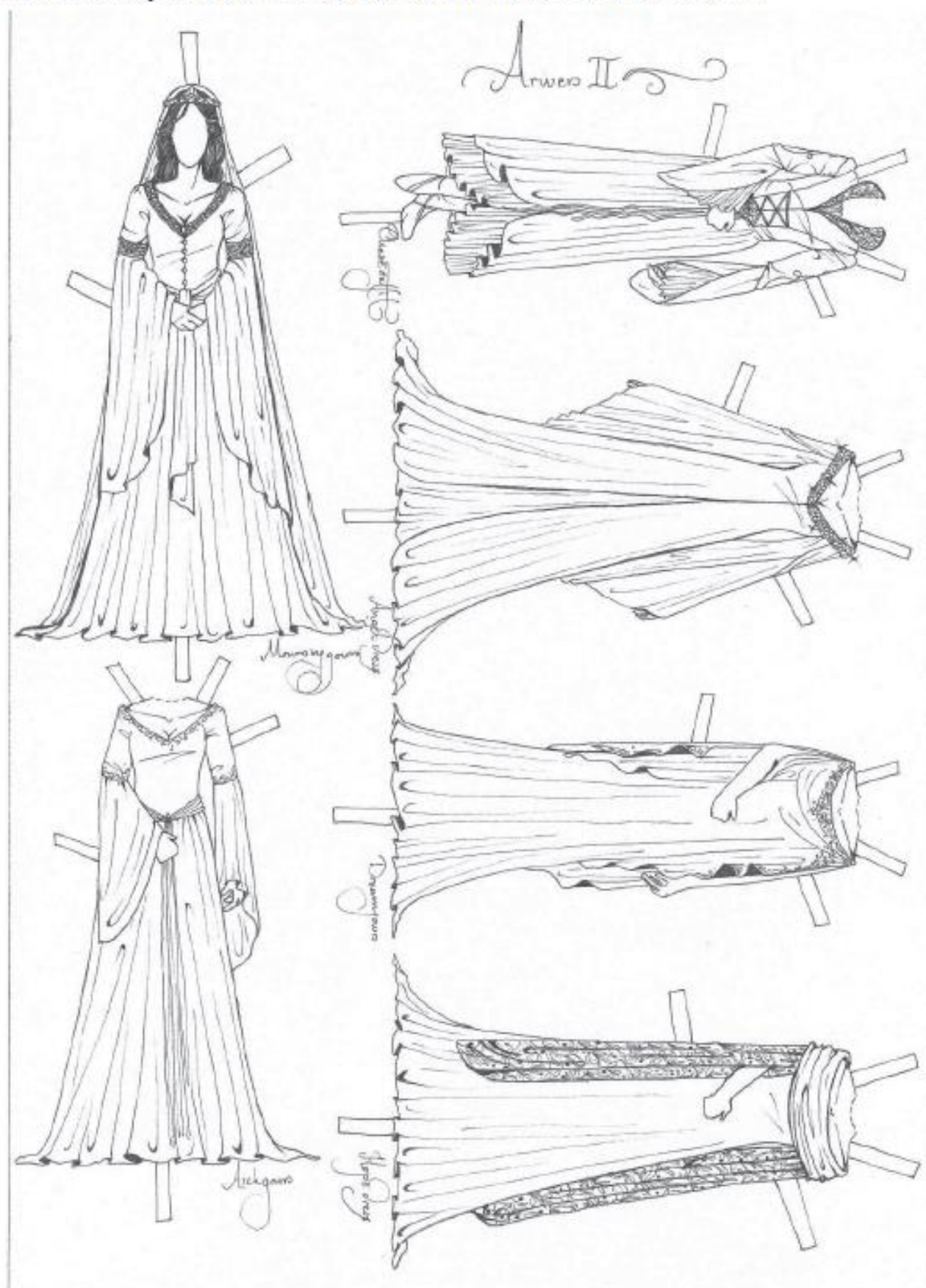

Redaktionen detta nummer

Text	Erion Gorbag Fredegar Rådet Ordensmästarna
Illustration & Foto	Gwindor (HG) Thuringwethil (klippdockor)

Page 3

Som ni kanske märkt, så har page 3 ändrat karaktär den senaste tiden. Nu kommer vi köra en serie lite anorlunda produktioner, alla signerade vår egen vampyr; Thuringwethil. Om du inte vill klippa i tidningen kan du alltid kopiera den, eller skriva ut denna sida från den elektroniska versionen.

Kalendarium

December

16/12 Julbokgille - Hos Beldin. Ansvarig: Vardamir

21/12 Spelgille - Hos Beldin. Ansvarig: Erion

Januari

3/1 Tolkiens födelsedag i Stjärnstugan. Ansvarig: Beoni

26/1 Deadline ET#85

Februari

15/3 Nyårsfestligheter. Ansvarig: Gil-galad & Fimbrethil

HG's högdjur håller hov

Kungörelse

Jag, Thengwyn, Dam av Laurelins Orden, har i min ousägliga vishet i mitt Hus-håll upptagit den hedervärde och skönsjungande inbyggaren Roac såsom varande min Bard. Allt ni gör mot honom gör ni också mot mig, så tag er i akt, ty mitt svärd är skarpt.

Thengwyn

OMGO XR DLO

Tack!

Ett stort tack till alla som bidrog till att skapa Beorns hus och Thranduils salar i Mörkmården på HG17! Utan er hade visionen och stämningsskapandet gått om intet.

I synnerhet vill jag tacka Uinen, Timjan, Veanne, Illyena, Meadow och Malnel för era toppeninsatser samt Erion och Zigil för hjälpen med att brotta lövverket till sin rätta höjd.

Dessutom vill jag rikta ett tack till alla som hjälpte till med det effektiva rivningsarbetet på söndagen.

Ert Eglerio, Burzum úk eller vad ni föredrar,

Grendel,

dekoransvarig HG17

Kungörelse

Undertecknad, Riddare av Telperions Orden, vill härmed kungöra att jag tröttnat på att inte ha något hushåll alls och därför upptagit

☛ Gorbag
som Traditionsbevarare.

Vad snäll mot honom, det är en reko grabb.

Lar-Palantir,

RTO

"Tradition och prestige"

"För vilket höstgille i rad fick vi höra att Erion inte var på plats därför att han gått iväg för att 'köpa tidningen'? Det är väldigt besynnerliga 'sammansträffanden'."

- Gil-galad,

reflekterande

Rådets sida

Detta är sidan vårt ärade råd använder för att meddela oss vanliga inbyggare vad som händer i maktens korridorer.

Vad sa Celeborn och Galadriel på Höstgillet?

Under höstgillesambassaderna kom två representanter för Midgårds Vita Råd, Celeborn och Galadriel, och talade till Mithlonds inbyggare.

Detta är vad de sade till oss:

“Mae govannen. Elen síla lúmenn’ omentielvo.

Det kan tyckas vara en slump att våra vägar möts här i denna skog, ur vilken vi har för avsikt att driva ut det mörker som har gett den det namn den nu bär, men frågan är det verkligen är en slump.

Fager sång och vackert tal väckte vår uppmärksamhet under vår vandring mot det mål vi helst inte vill tala om. Obemärkta stannade vi till. Vi såg, vi lyssnade. Vi gillade det vi såg och hörde.

Ty ni talar vackert om vänskap, om osjälviskt arbete och stämningsskapande. Ni hyllar vandra i Trädens namn, det vackraste Yavanna skapat till denna värld.

Men det var ett träd vi inte hörde nämnas, trädet som bär samma namn som jag - Celeborn.

Vi hörde er inte heller hylla någon för ridderlighet, osjälviskt agerande, självklar hjälpsamhet och genuin vänlighet.

Därför ger vi till er - en gåva i form av en tanke om trädet Celeborn som växer på Tol Eressëa. Må denna gåva växa i era hjärtan och växa på det sätt som ni finner värdigt.”

Det är Mithlonds Grå Råds avsikt att Mithlond skall ha ett förtjänsttecken som skall hylla just dessa egenskaper. Må detta träd och dessa egenskaper vävas samman till ett förtjänsttecken och därmed utöka och berika de fyra träden.

Hur det femte trädet, Celeborn, skall användas inbjöds på Höstgillet Mithlonds Grå eminenser att medverka till.

För Mithlonds Grå Råd,

Lar. Púlantir

CS

Lystring Lystring!

Ämbetsmän och postinnehavare, glöm icke att ni i enlighet med Mithlonds lag, åter må ansöka om att fortsätta ert värv för det år som ska komma. Ansökningar må vara det nya rådet tillhanda snarast efter kommande stämma.

För grå rådet,

Fredegar Bolger

CS

Suilad Mithlondrim.

Detta är vad Mithlond erhöll av de gästande rikena under Höstgillet.

Forodrim: Av Forodrim fick Mithlond en burk med honung samt tre gula flugsmällor att försvara den med.

Angmar: Angmar gav Mithlond en metallskål på fot, upphöjd av åtta metallbarn i en cirkel och ingraverad med en inskription som lyder, "grattis på 50-års dagen. Ett utmärkt exempel på angmaritisk smideskonst.

Osgiliat: Mithlond fick här en fantastisk handinbunden gästbok à 600 sidor med skeppet från Mithlonds vapen i relief på framsidan.

Mallenél.

Mithlonds Utrikeskansler

Ordensmästarnas sida

De som sköter om våra ordnar har här ordet.

Kungörelse

Vare härmed känt att till Mithlonds Ringbärare utsågs å Höstgille XVII den hedervärde inbyggaren

Roac

Hans Eglerio!

Zhengwyn
OMGO

CS

TELPERONS ORDEN

Vare härmed kungjort för alla och envar att genom ordensmästarens av Telperions orden beslut har följande Väpnargrader utdelats till välförtjänta inbyggare på sistlidna Höstgille, det sjuttonde i ordningen:

Till Väpnare av Telperions Orden upphöjdes

- ☛ Ungoliant
- ☛ Tar-Atanamir
- ☛ Ilyena
- ☛ Timjan
- ☛ Telperion
- ☛ Roac

Pris Ske de nyblivna Väpnarna,
EGLERIO!

Grendel
Telperion

LAURELINS ORDEN

Vare härmed kungjort för alla och envar att genom ordensmästarens av Laurelins orden beslut har följande Väpnar- och Vaktargrader utdelats till välförtjänta inbyggare på sistlidna Höstgille, det sjuttonde i ordningen:

Till Väpnare av Laurelins Orden upphöjdes

- ☛ Belewien
- ☛ Miauwē
- ☛ Tar-Atanamir
- ☛ Aralith
- ☛ Meadow
- ☛ Mallenel

Väktares grad förlänades följande tidigare Väpnare

- ☛ Celebrian
- ☛ Erion
- ☛ Fredegar Bolger
- ☛ Ruby Gamgee
- ☛ Eldwyn

Pris Ske de nyblivna Väpnarna och Vaktarna, EGLERIO!

Tar-Palantir

Laurelin

Kungörelse

Nimloth, det vita trädet som blommade i konungens salar, skänktes till Númenors folk av avlerna från Eressëa. Liksom denna gåva var ett tecken på vänskap, är Nimloths kvist en symbol för vänskapen mellan Mithlond och de som inte är inbyggare. Nimloths kvist delas ut till de som icke är inbyggare i Mithlond, som genom förnämligt och hårt arbete har skänkt glädje åt Mithlonds folk.

Var härmed kungjort för alla och envar att på sistlidna Höstgille, det sjuttonde i ordningen, utdelades Nimloths kvist till trenne medlemmar av TTS, The Tolkien Society.

- ☛ Häxmästaren(II)
- ☛ Elrond
- ☛ Denethor

Deras EGLERIO!

För Mithlonds Grå Råd,

Tar-Palantir

Mithlonds Regent

Kungörelse!

Vare härmed kungjort för alla och envar att genom ordensmästarens av Laurelins orden beslut har

☛ Beldin

tilldelats Riddares grad inom Laurelins Orden, och dubbats på sislidna Höstgille, det 17e i ordningen.

För Laurelins Orden,

Lar. Palantir

Ordensmästare

På Blått en flygande hök, Gyllene med Silverne bjällror, nedan åtföljd av en sänkt spets i Guld, belagd med ett Svart städ;
Hjälmen krönt och vingad, Blå, med band, näsberga och kindskydd av Guld, och försedd med ett helt nedhängande och skölden omslutande hjälmtycke i Blått och Silver

Under skölden läses devisen: DET ÄR LUNGT

Över skölden löses ö FLÖ

tal tillägnat en trollkarl

För länge sedan, när havet var gråare, stjärnorna skarpare, måsarna glupskare och morgotherna brölade i skymningen... Vid den tiden kom en ung trollkarl till havets rand. Han trädde genom Mithlonds portar, och slog sig snart ned bland dess inbyggare.

Den unge trollkarlen visade snart sin duglighet:

- som medlem av Rådet;
- som häröld;
- som lots;
- som manusförfattare till ambassader och medverkande i desamma;
- som instiftare av denna orden, Laurelins Orden;
- som initiativtagare till det första höstgillet.

Men det slutande inte där...

Trollkarlen fann... han fann... en låda i trä, rikt utsmyckad med runor och beslag. Den innehåll inte, som man kan tro, fyrverkerier. Nej, den innehöll kryddor! Därefter blev ingenting sig likt i den här delen av Midgård.

Redan de kanderade rosenbladen på det första höst övertygade mig om en sak: den här kocken skulle vi ha! Jag var allt annat än ensam om den åsikten.

De kulinariska läckerheterna radades upp år efter år, och höstgillet blev vida berömt för sitt kök. Till antalet har denne kökets mästare ansvarat för tio av sjutton höstgilleskök! Han har dessutom ryckt in otaliga gånger i andra kök och agerat mentor åt många andra.

Vi, och våra smaklökar! kära vänner, är honom ett stort tack skyldigt. Det är inget annat än stor magi att kunna skapa så mycket gott ur en liten låda med kryddor!

Så är äntligen stunden kommen, att hylla den man som slitit i sitt anletes svett framför spisen. Matlagningens mästare!
Kryddornas konung!

Gil-galads tal vid dubbningen av Riddaren av Laurelins Orden – Beldin

Mellyn!

Många av er har gjort er förtjänta av ett valspråk. En rättighet som följer med väpnares grad av Laurelins eller Telperions orden.

Vi ordensmästare ser med nöje fram emot att ni som har rätten använder den och rapporterar in ert valspråk, och om ni så önskar härskri, till respektive ordensmästare för godkännande och dokumentation.

Det är viktigt att ni inte dröjer för länge med detta då valspråket senare skall inkorporeras i era vapenbrev.

Grendel

OMTO

Lar-Palantir

OMLO

Kungörelse!

Var härmed kungjort att vi, Mithlonds Regent, utökat vårt hov.

Vår Hovpoet, Fredegar Bolger,

vår Hovmarskalk, Damen av Laurelins Orden Thengwyn och

vår Hovstylist, Damen av Telperions och Laurelins ordnar Grendel,

har nu fått sällskap av en Hovjungfru, Ilyena, med ansvar för att bistå Regenten i allehanda Midgårdar frågor.

De som gör dem illa hamnar i onåd.

Lar Palantir

Mithlonds Regent

Numrets namn: *Isengård*

Av: Rúmil
med handräckning av Mellonath Daeron

Numrets namn presenterar varje månad ett nytt namn från svenska *Ringarnas herre*, tillsammans med sin engelska originalform. Följetongen inleds med *Isengård*.

Isengård (Isengard) – Fäste vid Dimmiga bergens sydspets, bestående av en muromgärdad slätt i vars mitt tornet Orthanc stod. I slutet av tredje åldern styrdes orten av trollkarlen Saruman. Namnet *Isengård* består av *isen* 'jäm' samt efterleden *gård*, och gavs åt fästet på grund av den hårda sten som fanns på platsen, särskilt i tornet Orthanc. Flodnamnet *Isen*, på gråalviska *Angren*, är hämtat från *Isengård*. Namnet på fästet är en översättning till väströna av gråalviskans *Angrenost*. Förleden finns också i *Isengap*: *Carach Angren*.

Isengård grundades i slutet av andra åldern.¹ När det väströna namnet kom till är okänt, men vid tiden för ringens krig hade det blivit ålderstiget till formen och uppfattades som oklart. Detta avspeglas inte minst av förleden *isen*, som historiskt är samma ord som *järn*. Elementet har – i olika former, bland annat *eisen*, *iser* och *isern* – använts i svenskan som ett tyskt inlån under de senaste 450 åren; i dag har det dock fallit ur bruk. Ordet förekommer i äldre engelska, vilket kan ha inneburit att det användes i rohirrims språk. Efterledens ord *gård* stammar från det germanska *gard* 'inhägnad', en betydelse som stämmer väl in på platsen. I fornordiskan uppträder ordet som *garðr* 'inhägnad, gårdsgård, gård', vilket utgör efterleden i namnet *Midgarðr* 'Midgård', där använt i utvidgad bemärkelse.

I originalet heter fästet *Isengard*, ett namn med samma beståndsdelar som det svenska, även om också efterleden *-gard* här kan ha förekommit i rohirrims språk. Namnet saknar kopplingen till *Midgård*, som på engelska heter *Middle-earth*. För översättningar till språk som har ord besläktade med de i *Isengard* rekommenderade Tolkien att den ena eller båda av beståndsdelarna skulle översättas, som med det svenska *Isengård*. Tolkien menade dock samtidigt att det kunde vara lämpligt att översätta namnet även då målspråket saknar besläktade ord, vilket skulle öppna för en svensk översättning såsom *Jarngård*. Han föreskrev emellertid också att hobbitnamnet *Isengrim*, med samma förled, skulle lämnas oöversatt.

Även kallat: *Angrenost*.

¹ *Silmarillion*, "Om Maktens ringar och Tredje åldern".

CS

Nydubbad och lycklig

Kungörelse

Under Novembers Rixmöte invigdes följande två nya inbyggare

- ☛ Uinen. Som gåva förlånade hon Mithlond ett dokument som lovade fri lejd över vattnen, för alla dess inbyggare.
- ☛ Melroch. Som gåva gav han en flaska brygg från de mörka skogarna.

De nya hedervärda inbyggarnas Eglerio!

Mithlonds Lots,

Véannë

Numrets namn

Av: Rümil
med handräckning av Mellonath Daeron

I detta nummer inleds *Numrets namn*. I en ny artikel varje månad kommer ett namn från svenska *Ringarnas herre* att presenteras, tillsammans med sin engelska originalform.

När Tolkien skrev *The Lord of the Rings* ägnade han stor möda åt verkets namngalleri. Språkprofessorn Tolkien arbetade med namn professionellt och kunde därför skapa verklighetstroga, nyansrika och ibland fyndiga benämningar på orter, personer och ting. Tolkien använde verkliga engelska ortnamnselement, ofta fornlådriga eller nednötta, och samtidigt gav han många namn intrikata sammanhang i berättelsen. Ett exempel på det senare är *Bag End*, som i engelskan är en folklig benämning på ett hus eller en plats i änden av en återvändsgata. Berättelsens bostad ligger vid slutet av en väg, men namnet har samtidigt likhet med släktnamnet *Baggins*.

För en svensk läsare, som är mindre bevärdad i Englands språk och kultur, framgår inte nyansrikedomen hos originalets namn allestädes. En översättning av verket har därför en viktig roll att spela för att förmedla de finare beståndsdelarna. Men av detta följer samtidigt att uppgiften ställer höga krav på precision, språklig bildningsnivå och kännedom om Tolkiens författarskap hos de inblandade – en kunskapsnivå som en ensam översättare svårligen kan svara upp mot.

Tolkien på svenska

Under åren 2004–05 utkom nyöversättningen *Ringarnas herre*. Översättningen gjordes av Erik Andersson (prosan) och Lotta Olsson (verserna), och registret överfördes från originalet av undertecknad. Till sin hjälp hade översättarna två stycken faktagranskare – av vilka jag var den ena – samt textgranskaren Beregond från Forodrim, och därtill en referensgrupp bestående av nio sakkunniga inom Tolkien- och språkinriktade ämnen, som omfattade flera medlemmar från Mellonath Daeron, Forodrims språkgille.

Med Andersson som beslutsfattare (alternativt Olsson eller mig, för namn som har tonvikt eller endast återfinns i verserna eller registret) frambragtes efter omfattande efterforskningar och överläggningar ett genomarbetat svenskt namngalleri till boken.

Sedan tidigare fanns förstås Åke Ohlmarks *Härskarringen* från 1959–61, som emellertid snarare har karaktär av en friare tolkning. *Härskarringens* namn kan skilja sig så mycket från förlagan som *Ättestupsbergen* kontra *North Downs* och ha föga bäring för den plats som de knyts till. Ofta förhåller de sig också mycket inkonsekvent mot de engelska motparterna: *North Downs* motsvaras också av de betydelsemässigt mer närstående *Norlien*, *Nordåsarna* och *Norra åsarna*. Trots detta har dock *Härskarringens* namngalleri i brist på alternativ använts flitigt när Tolkien omtalats på svenska.

Numrets namn

Sedan *Ringarnas herre* gavs ut har namnen därifrån börjat användas utanför översättningen, både i kommersiella produkter och av tolkienister i vardagslag. Trots detta är emellertid kännedomen om namnöversättningarnas bakgrund starkt begränsad. Innebörden och bakgrunden hos somliga av namnen,

exempelvis *Torna* (engelska *Hollin*), är liksom hos många vanliga svenska namn inte uppenbar vid en första anblick. Detta föranleder en presentation av namngalleriet.

Numrets namn är en första ansats till en sådan presentation. Utöver att presentera namnen ur översättningen vägleder också följetongens namnartiklar läsaren till de engelska namnens många nyanser och dryftar andra möjliga sätt att hantera dessa i översättning. Varje artikel presenterar ett nytt namn från *Ringarnas herre* tillsammans med sin engelska originalform. Förhoppningen är att detta ska bidra till en ökad kännedom om och användning av översättningens svenska namn, så att Tolkiens verk i mesta möjliga mån kommer till sin rätt när de omtalas på svenska – av läsare, i medier eller i samband med kommersiella produkter.

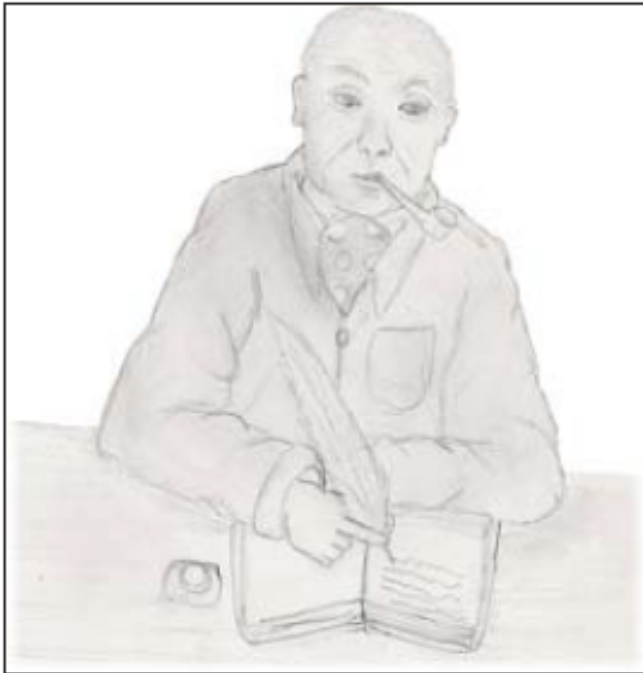

Bild: Draugfålas

Den tvärspråkliga väven

När översättningar av Tolkiens verk kommer på fråga är den tvärspråkliga väven i författarens legendarium en kärnfråga. – I fiktionen är stoffet översatt från källskriften *Röda boken*, där berättelsens hobbitar för länge sedan nedtecknade vad som timat i Midgård och annorstädes i världen under historiens lopp. Av den anledningen är engelskan, eller i översättning svenskan, blott en ersättning av väströnan, allmänspråket i den avlägsna forntiden. Som en följd av detta nödvändiga ingrepp har Tolkien även översatt väströna namn och fasta begrepp från *Röda boken*, och samtidigt har han låtit språk närbesläktade med väströnan motsvaras av sådana språk som står i en motsvarande relation till engelskan. Till de mest anmärkningsvärda följderna av detta hör att invånarna i Rohan använder fornengelska, medan västlig fornnordiska (fornisländska) förekommer i den nordliga trakten kring Dal vid Ensliga berget.

Liksom fornengelskan är besläktad med engelskan

var rohirrims språk släkt med det som hobbitarna talade – ett förhållande som syntes särskilt tydligt i de dialektala inslag hos hobbitarna som stammade från tiden innan deras gamla språk gick upp i väströnan. Liksom isländska namn ibland anpassas till svenskan när de förekommer i en svensk omgivning översatte därför hobbitarna i *Röda boken* namn från Rohan när dessa motsvarade eller påminde om namn från deras eget Fylke (*Konungens återkomst*, s. 495). Ett exempel är ortnamnet *Dunharrow* i Rohan, där *dun* '(befäst) höjd' är fornengelska, medan *harrow* 'hednisk helgedom' har hämtats från nutida engelska ortnamn. Här har efterleden alltså översatts av hobbitarna: de kände, trots frånvaron av religion hos folket, uppenbarligen igen elementet. I Rohan var *Dunharrow*s namn *Dúnharg*, som i sin tur alltså är en översättning av ett namn från rohirrims egentliga språk.

Eftersom förhållandet mellan engelskan, fornengelskan och fornnordiskan motsvarar förhållandet mellan väströnan, Rohans språk och Dals språk bör det rimliga förfarandet vara att i en svensk språkdräkt översätta de fornengelska elementen till fornnordiska och de fornnordiska till fornengelska. Arbetsinsatsen som skulle fordras för att översätta fornengelska och fornnordiska bleve emellertid mycket omfattande, och hittills under verkets svenska utgivningshistoria har något sådan strapats inte genomförts.

Utöver fornengelskan och fornnordiskan förekommer gamla samgermanska namnformer, som *Frodo* 'vis', samt ett fåtal gotiska namn, som *Vidugavia* 'skogsbo'. Eftersom dessa har en avlägsen relation till både svenskan och engelskan har de i *Ringarnas herre* lämnats oförändrade. I Bri och östra Fylke återfinns till yttermera visso keltiska element, som Tolkien dels valt för att de motsvarar element från ett äldre språk vilket estetiskt påminner om keltiskan, och dels för att det äldre språkets roll i namnskicket motsvarar den roll som keltiskan spelar i England. Detta skulle kunna uppfattas som anledning till att i en svensk språkdräkt översätta dessa element till samiska, men den möjligheten förhindras av att de språkliga

lämningarna huvudsakligen återges i sin egentliga, översatta form i *The Lord of the Rings*, och alltså uppvisar keltiska drag (se s. 494–495 i *Konungens återkomst* för ytterligare diskussion om de samiska och keltiska ortnamnselementen).

Numrets namn görs tillsammans med den svenska vävplatsen *Tolkiens Arda* – www.tolkiensarda.se

Översättarens Anmärkningar av Erik Andersson

Även om behovet av en ny svensk översättning av *The Lord of the Rings* har funnits ungefär sedan den första översättningen såg dagens ljus är det lätt att konstatera att den som skulle ta på sig en sådan uppgift måste antingen vara dedicerad på gränsen till galenskap eller i princip helt okunnig om JRR Tolkiens värld och verk. Den utmärka lilla boken *Översättarens Anmärkningar*, som i dagboksform berättar historien om nyöversättningen visar att Erik Andersson faktiskt är bådadera.

Redan i den första dagboksanteckningen från den 16 april 2002 när han blir erbjuden att göra en kort provöversättning gör han klart att han försökt läsa den men inte kom så långt, eftersom han inte var särskilt imponerad av boken i fråga: "Pratig och tjugig. En massa tomtar som springer omkring med en ring i ett snöre." Lite längre fram i boken berättar han om den första uppläsningen på SF-bokhandeln i Stockholm när han informerar de församlade att han inte har läst hela boken, utan bara det han har översatt. "Oroliga blickar. Nu var det verkligen uppenbart att jag inte visste vad jag gav mig in på." Men samtidigt, trots denna okunskap om Midgård så krävs det inte många sidors läsning för att ändå förstå varför Erik Andersson var rätt man för jobbet. Han har, med CS Lewis ord om Tolkien: gått in i språket. När Andersson väl förstår vad det är han har gett sig in på, och vad som krävs för att

översätta en så detaljerad bok där språk och namn kanske är en av de viktigaste ingredienserna så tar han sitt uppdrag på största allvar. Han går på bokauktioner för att köpa gamla förteckningar över ortsnamn. Den 20 oktober 2003 hämtar han ut en rejäl kartong med böcker. Han har fått fel låda, men det spelar ingen större roll: "Nå, lika gott: det var ju inte mitt hembygdsintresse jag skulle nära. Meningen var att jag skulle fördjupa mig i ortnamnsbildning. Många av Tolkiens namn är 'nötta', och för att följa hans anvisningar i 'Guide to the Names' måste jag själv utföra en mångsekellång nötningsprocess, ungefär som när man under kort tidsrymd utsätter en produkt för flera års slitage (jfr Statens provningsanstalt). Om Böne socken och kyrby kan man till exempel läsa att namnet kommer av bo, 'gård'. och vini, en biform till vin, 'bete'. Redan 1331 hade detta dragits ihop till Böne." Dessutom visar det sig att Andersson också är en mycket lyhörd man som vågar vända sig till den samlade expertisen. Och det som gör läsningen extra rolig är ju när du känner stor del av expertisen och kan småle åt kommentarer som: "En uppsats om hobbitarnas namnskick, författad av Saffran Took, har nått mig" eller "Beregong gör en stark debut, till och med innan han ens fått korrekturet.". Det hela blir med den här bakgrunden en mycket intressant läsning som ger en hel del förklaring och bakgrund till vilka namnval som

gjordes och vilka resonemang som leddes fram till dessa val. Oavsett om du som läsare av nyöversättning tycker om vissa namnval eller ej så känns det på något sätt skönt att veta att olika förslag har stötts och blötts och kritiskt prövats. Dessutom är det kul när han skriver att "grundlärd tolkienister" inte har någon "sentimental svaghet för de ohlmarska namnformerna." Gott - nu kan jag med stolthet kalla mig för grundlärd tolkienist. Översättarens Anmärkningar är dessutom inte bara en liten skrift för oss som är språkligt intresserade och intresserade av fördjupningar i Tolkiens värld - det är också en väldigt underhållande liten bok. Erik Andersson har både humor och djup vilket märks. Boken avslutas innan han föräras Nimloths kvist, men det känns egentligen inte viktigt i sammanhanget. Det är dessutom lite rörande när man under läsningens gång inser hur Erik Andersson blir mer och mer engagerad i Midgård och hur han helt plötsligt känner att han är en del i en större gemenskap. Du är alltid välkommen till de Grå hamnarna, Erik Andersson.

Fredegar Bolger

Orcisk minnes- rapport om vad som hände på Bokskogen 2007

Rådsarbete den senaste tiden

Här följer en sammanställning över Rådets beslut och diskussioner under år 27s första halvår.

Mycket av Rådets arbete består av diskussioner kring Mithlonds verksamhet. Rådet försöker agera oljan som får maskineriet att fungera. Därav är många av Rådets beslut av karaktären: "Vi kontaktar den ämbetsmannen/gillesmästaren/inbyggaren och kollar hur det går". Den typen av beslut finns inte dokumenterade bland beslut utan är ofta resultat i en diskussion.

BESLUT

- Ämbetsmännen skall inkomma med ämbetsansökningar inför nästa Stämma.

- Beslut att dela ut Nimloths kvist

- Ambassad och Gåva till Angmars jubel överläts till det separata Angmarsjubel-mötet.

- Mithlond fick en förfrågan om att tjäna extra pengar genom att hjälpa till och städa i en trädgård. Rådet avslog detta då intresset var mycket svalt bland inbyggarna, samt att ersättningen bedömdes på tok för låg.

- Rådet beslutade att fyllnadsvälja in Fredegar, efter Grendel som lämnat Rådet.

- Rådet var positiva till att inrätta ett nytt förtjänststecken för sådana som faller mellan de andra ordnarna. Lagvrängaren och Ordensmästarna skall diskutera detta vidare.

- Rådet beslutade anskaffa en generell dekor för att kunna täcka över och skärma av lokaler.

- Rådet beslutade utse Fredegar Bolger till Grå Rådets representant för Nimloths kvist

DISKUSSIONER

- Mithlonds ekonomi och inbyggarsstatus diskuteras på varje Rådsmöte.

- Status på Riksmöten diskuteras varje Rådsmöte.

- Aktiviteterna i Mithlonds Gillen och Ämbeten diskuteras på varje Rådsmöte.

- En festansökansmall har diskuterats. Ej klar.

- Språklig korrigering av Lagen på väven har diskuterats.

- Mithlonds vävsidor har diskuterats.

- Föreningspost har diskuterats och lösning att kringgå problemet har funnits då vi fått svag hjälp från post och myndigheter.

- Mithlonds deltagande på Conviction har diskuterats.

- Mithlonds förråd har diskuterats och Rådet har varit där och städat och rensat.

- Köksinventarier har diskuterats.

- Vänskapsfonden har diskuterats.

- Jubelfesthelgen i september diskuterades.

- Ersättare till Grendel som lämnade Rådet i Juli har diskuterats.

För Mithlonds Grå Råd,

Tar Palantir

Mithlonds Regent

CS

Kungörelse

Var härmed kungjort för alla och envar att på novembers rixmöte, utdelades Nimloths kvist till ytterligare en av TTS, The Tolkien Society's medlemmar.

☛ Häxmästaren(I)/Frodo

Hans EGLERIO!

Tar Palantir

Mithlonds Regent

Japp, det var ungefär vad jag kommer ihåg

GORBAAG

Utvärdering av Mithlonds tio första år som rike

Tio av människornas år har förflutit sedan Mithlond lämnade Forodrim och blev ett eget rike. Vid den sistlidna majbanketten hade dessutom tio år förflutet sedan Mithlond och Forodrim tecknade ett traktat mellan sina båda riken. I sin strävan att främja relationerna mellan riken beslutade Mithlonds Grå Råd i sin outgrundliga visdom att ta reda på hur Forodrims Stora Råd anser att Mithlond har klarat sig på egen hand och lät dem därför besvara en enkät under nämnda bankett. Här kommer en sammanställning av denna enkät:

Hur tycker du att Mithlond har skött sig under sina tio år som eget rike?

De flesta i Stora Rådet är överens om att Mithlond har klarat sig över förväntan, och RF Kheldar erkänner att han aldrig trodde att vi skulle klara oss. RF Akorahil konstaterar dock att vi har alldeles för stämningsfulla ambassader.

Hur känner du att

traktatet mellan Mithlond och Forodrim fungerar?

Bra anser de flesta, men en viss tvekan står att finnas hos

några av rådsfurstarna. Menas samarbetet mellan dryckesgillena?

Vem har varit Mithlonds snyggaste regent?

Det här var något av en slamkrypare. Två rådsfurstar svarade nämligen Vardamir. Men Vardamir har som bekant aldrig varit Mithlonds regent. Däremot var han Mithlonds siste länsherre.

Det var ett jämt lopp, men efter en extra omräkning står det klart att Stora Rådet anser att Grendel var Mithlonds snyggaste regent. En rådsfurstinna, vi låter henne vara anonym, påpekar att Grendel också hade en snygg drots.

Vad tycker du om professorn?

En majoritet svarade "Mysig men lite torr". Fast RF Kheldar undrade vilken

Kommer du på Höstgillet?

Samtliga furstar svarade att de skulle komma. Dock kan vi så här i efterhand konstatera att bara två kom. En lovade dock att han skulle "riva hela haket". Och det gjorde han. Säklart.

Hur länge kommer vi att vara vänner?

Alternativen var "För alltid" "För evigt" "Tills universum går under" samt "All of the above". De som inte valde alternativet "All of the above" hade garderat sig genom att kryssa för alla alternativ.

Grendel fortsätter jaga titlar. "Årets svamp" var det dags för nu

professor vi menade – Kalkyl? RF Lisselle vill dessutom ha en egen.

Vad tycker du om kurslitteraturen?

Rådet är eniga: kurslitteraturen är "Bra, men det går väldigt mycket i den". Extra guldstjärna till RF Akorahil som valde alternativet "Bra, särskilt dikterna". RF Kheldar gick dock bara på föreläsningarna.

Ska vi byta bok?

En majoritet svarar med ett samstämmigt "Nej" men det finns furstar som saknade Eddings bland alternativen på andra böcker och en viss furste tyckte att det nog var dags att byta till Utvandrarna.

På det stora hela är Mithlonds Grå Råd nöjda med resultatet från enkäten och känner sig stärkta inför de kommande tio åren.

För Mithlonds Grå Råd,

Fredegar Bolger

Enkäten var framställd av Mithlonds opinionsinstitut i samarbete med ceremonimästarämbetet och riddar Vardamirs hushåll. Inga orcer skadades under framställandet.

Elostirion

B-Föreningspost från Mithlond

c/o M Jonasson, Solståndsgatan 12

415 09 Göteborg

Skickas till:

CS

Nov.-07

L. Jonasson